

Zitting 2004-2005

13 april 2005

BEKNOPT VERSLAG

MORGENVERGADERING

INHOUDSOPGAVE

Themadebat

- Digitaal Vlaanderen **3**

Rapportering inzake wapenhandel aan het Vlaams parlement

(Spreker : de heer Jan Roegiers) **3**

Beleidsnota's

- Economie, ondernemen, wetenschap, innovatie en buitenlandse handel 2004-2009
- Bespreking
(Sprekers: de heren Jan Roegiers, verslaggever, Jan Laurys, verslaggever, John Vrancken, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Louis Bril, mevrouw Caroline Gennez, de heren Jos Stassen, Jan Peumans, Luk Van Nieuwenhuysen, Gilbert Van Baelen, Eloi Glorieux en Bart De Wever en minister Fientje Moerman) **3**

- Sociale economie 2004-2009	
- Bespreking	
(Sprekers: de heren Jan Peumans, verslaggever, Jan Laurys en Louis Brill, mevrouw Anissa Tamsamani, de heer Jos Stassen en minister Kathleen Van Brempt)	14
- Werk 2004-2009	
- Bespreking	
(Sprekers: de heren Koen Van den Heuvel, verslaggever en Roland Van Goethem, mevrouw Annick De Ridder, mevrouw Anissa Tamsamani, de heer Jos Stassen en minister Frank Vandenbroucke)	17
Regeling van de werkzaamheden	22
Berichten van verhindering	22

MORGENVERGADERING VAN WOENSDAG 13 APRIL 2005

Voorzitterschap van de heer Norbert De Batselier, voorzitter

– *De vergadering wordt geopend om 9.06 uur.*

THEMADEBAT

Digitaal Vlaanderen

De voorzitter: Overeenkomstig de beslissing van de plenaire vergadering van woensdag 16 maart 2005 betreffende de oprichting van de Commissie Digitaal Vlaanderen heeft het Uitgebreid Bureau op maandag 11 april 2005 kennis genomen van de voorstellen van de commissie ad hoc voor de benoeming van een voorzitter en één of meer verslaggevers alsook voor het bepalen van een vast vergadermoment.

De Commissie Digitaal Vlaanderen stelt mevrouw Patricia Ceysens voor als voorzitter en de heren Carl Decaluwe en Bart Caron als verslaggevers. De Commissie Digitaal Vlaanderen stelt voor afwisselend te vergaderen op dinsdagnamiddag en op donderdagnamiddag voor wat de gedachtewisselingen en hoorzittingen betreft. Voor het formuleren en bespreken van de beleidsvoorstellen stelt de Commissie Digitaal Vlaanderen voor eventueel te vergaderen op woensdagvoormiddag op voorwaarde dat er geen plenaire vergadering is.

Is het Parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

RAPPORTERING INZAKE WAPENHANDEL AAN HET VLAAMS PARLEMENT

De voorzitter: Ingevolge de brief van 23 maart 2005 van mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, betreffende de rapportering inzake wapenhandel aan het Vlaams Parlement, stelt het Uitgebreid Bureau van maandag 11 april 2005 volgende werkwijze voor:
het eerstvolgende verslag wordt ingediend rond 17 april 2005 met daarin het overzicht van de vergunningen voor de periode van 1 september 2004 tot en met 31 december 2004 ;
de ontbrekende data over de effectieve wapenhandel in 2004, die werden gevraagd door de subcommissie Wapenhandel, worden bij het Vlaams Parlement ingediend in een afzonderlijk verslag, zodra de gegevens beschikbaar zijn ;
vanaf 1 januari 2005 verloopt de halfjaarlijkse rapportering over de periodes van 1 januari tot en met 30 juni en van 1 juli tot en met 31 december en de jaarlijkse rapportering over de periode van 1 januari tot en met 31 december, met dien verstande dat het rapport moet worden ingediend voor het einde van de maand die volgt op de rapporteringsperiode.

Is het Parlement het eens met die werkwijze ? (*Instemming*)

De heer Jan Roegiers: Wat gebeurt is volgens mij niet wettig. De wet van 2003 stelt duidelijk dat de regering een zesmaandelijks verslag moet overmaken aan het Vlaams Parlement. Dit is een viermaandelijks verslag.

De voorzitter: Het Vlaams Parlement kan eenparig beslissen over zijn werkwijze. Daarom werd in het Bureau afgesproken dat deze regeling, die geldt voor een overgangsperiode, aan de plenaire vergadering zou worden voorgelegd.

BELEIDSNOTA'S

Economie, ondernemen, wetenschap, innovatie en buitenlandse handel 2004-2009

Bespreking

De voorzitter: Aan de orde is de beleidsnota Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel 2004-2009, ingediend door mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

De heer Jan Roegiers, verslaggever: Ik verwijs naar mijn schriftelijke verslag.

De heer Jan Laurys, verslaggever: Voor het volledige verslag verwijs ik naar het schriftelijke verslag. Ik bespreek hier het onderdeel Wetenschap en innovatiebeleid.

Minister Moerman wil het wetenschaps- en innovatiebeleid van het voorbije decennium voortzetten. Ze wil het Vlaamse kennispotentieel verder uitbouwen en maximaal aanwenden zodat Vlaanderen in 2010 koploper is in de Europese kenniseconomie.

Een Vlaams innovatiebeleidsplan moet een langetermijnvisie hebben en een meerjarenbegroting zodat het houvast kan bieden. Het moet een geïntegreerd beleid zijn dat bijna alle bevoegdheidsdomeinen overspant. Samenwerking met de federale overheid is noodzakelijk rond flexibele oplossingen en rond de internationale dimensie. Een verdere regionalisering moet leiden tot een meer performant beleid.

Niettegenstaande de inhaalbeweging sinds 1995, moeten de overheidsbestedingen nog met de helft stijgen om de doelstelling van de Lissabonnorm te halen. Vooral de Vlaamse overheid moet dit waarmaken. Er is ook nood aan voldoende risicokapitaal en aan fiscale maatregelen voor onderzoek en ontwikkeling.

Innovatie is de belangrijkste determinant voor economische groei. Een gunstig onderzoeksklimaat moet bijdragen tot de noodzakelijke toename van het aantal onderzoekers. Dat klimaat kan worden gerealiseerd door een degelijk statuut, kwaliteitsvolle omkadering en voldoende loopbaanperspectieven. Valorisatie van onderzoeksresultaten en transfer van kennis blijven de zwakste schakels in het Vlaamse onderzoekslandschap. Volgens minister Vandenbroucke is het streven naar excellentie de beleidsweg om toponderzoekers aan te trekken en te behouden.

Grootschalige onderzoeksfaciliteiten worden strategisch steeds belangrijker. Dat vergt een structurele verhoging van de budgetten. Vernieuwing van onderzoek zal als criterium worden gehanteerd voor het toekennen van financieringen.

Met het oog op de samenwerking tussen universiteiten en industrie moet er aandacht worden besteed voor regelingen op het vlak van intellectuele rechten en vermogensrechten op vindingen.

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid wordt de nieuwe adviesraad. Deze raad heeft een referentie-instrumentarium met kernindicatoren uitgewerkt om innovatie te meten.

CD&V vraagt hoe het gestructureerd overleg binnen de regering zal worden georganiseerd en welke inbreng het parlement kan hebben.

Groen! betreurt dat de beleidsnota geen leidraad meegeeft voor de richting die de innovatie moet uitgaan. De minister repliceert dat de meerderheid geen dirigistische, maar een flankerende rol voorstaat. Dat sluit maatschappelijke betrokkenheid niet uit.

VLD-Vivant steunt het groeppad in functie van de Lissabonnorm, maar vraagt meer duidelijkheid over de verdeling van de middelen. De minister bevestigt dat een evenwichtig beleid noodzakelijk is.

VLD-Vivant en CD&V pleiten voor een grotere alertheid voor de Europese onderzoeksfondsen. Volgens de minister maakt Vlaanderen al goed gebruik van deze middelen. Verbetering is nog mogelijk door een versterkte deelname van het bedrijfsleven. De minister zal de betrokkenheid van Vlaanderen bij beslissingsprocessen op EU-niveau bevorderen.

CD&V stelt dat bij de regionalisering van het wetenschapsbeleid de financiering moet volgen. De minister bevestigt dat er hierover contacten zijn met federale collega's.

Sp-a-spirit is tevreden met de verschuiving van projectgerichte naar persoonsgerichte onderzoeksfinanciering. Men mag zich evenwel niet te veel op output richten. In haar antwoord benadrukt de minister het belang van de onderwijsopdracht van het zelfstandig academisch personeel.

Sp-a-spirit betreurt ook dat het uitvoerdersonderzoek met dezelfde onderzoeksmiddelen wordt betaald als het innovatieve beleid. De grensverleggende innovatie gebeurt best aan de universiteiten, terwijl hogescholen best het uitvoerdersonderzoek op zich nemen. De minister antwoordt dat academisering niet mag leiden tot een versnippering van de onderzoekscapaciteit. Daarom verloopt de academisering van de hogescholen in de schoot van associaties.

CD&V stelt dat universitair onderzoek zijn onafhankelijkheid moet kunnen bewaren. Ook van bedrijven wordt verwacht dat ze onderzoek doen.

VLD-Vivant wil dit verzekeren door aan de universiteiten een voldoende financiële basis te bieden. Volgens hen is valorisatie van onderzoek en overdracht van kennis essentieel en mag kostprijsbeleid inzake octrooien geen drempel vormen voor KMO's. Volgens de minister hebben deze de mogelijkheid om ondersteuning te krijgen via het IWT. Het IWT kan ook geïntegreerde projecten aanbieden aan kleinere bedrijven. De Vlaamse regelgeving op universitaire vindingen heeft een voorbeeldfunctie binnen Europa omdat de eigendomsrechten duidelijk vastliggen.

CD&V, N-VA en sp-a-spirit vinden dat de menswetenschappen niet genoeg aan bod komen. De minister verwijst daarop naar de beleidsnota die stelt dat innovatie een ruime maatschappelijke relevantie dient te hebben. Er is volgens de minister een goed evenwicht tussen de financiering van de maatschappijwetenschappen versus exacte wetenschappen.

Er is bezorgdheid voor de in- en uitstroom in wetenschappelijke en technische opleidingen. VLD-Vivant vindt de instroom een goede parameter om doorstroom en uitstroom te bevorderen. De minister voorziet verschillende begeleidingsmomenten in een schoolcarrière van technologische en wetenschappelijke richtingen.

VLD-Vivant vraagt, in overleg met het federale niveau, aandacht voor een goed arbeidsrechtelijk kader waarin onderzoek en ontwikkeling kunnen gedijen. De minister van Onderwijs erkent de noodzaak de carrière van de onderzoeker aantrekkelijker te maken en de onderzoeksinfrastructuur verder uit te bouwen. Positieve acties bevorderen nu reeds de aanwezigheid van vrouwen in het onderzoeksmilieu.

CD&V klaagt het lage aantal toegekende beurzen aan. De minister beaamt dat er een onevenwicht is tussen het aantal aanvragen en het aantal toekenningen.

De meerderheid diende een met redenen omklede motie in. Daarin wordt gevraagd prioritair werk te maken van administratieve vereenvoudiging, permanente evaluatie van de beleidsinstrumenten, vereenvoudiging van toegang tot risicokapitaal en een evenwichtige verdeling en betere aanwending van middelen voor wetenschap en innovatie. (*Applaus bij CD&V en N-VA*)

De voorzitter: Mevrouw Annick De Ridder en de heer Freddy Van Gaever, verslaggevers, verwijzen naar hun schriftelijke verslag.

De heer John Vrancken: De beleidsnota Economie is erg vaag, maar we geven de minister het voordeel van de twijfel en we zullen evalueren na een meer concrete invulling.

De economische situatie is niet goed en we hebben veel te lijden onder delokalisatie. Oorzaken daarvan zijn in de eerste plaats te hoge loonkosten en een te hoge fiscale druk. De beleidsnota schenkt geen aandacht aan de problemen van de kleinhandel en de leegloop van de stadskernen.

De aspecten die ik verder bespreek werden opgenomen in een motie.

In 2003 werd door minister Ceysens het call-systeem als subsidievorm ingevoerd. Wij kunnen het alleen maar afkeuren, en betreuren dat het systeem voorlopig blijft bestaan. Het leidt tot rechtsonzekerheid, omdat de beoordelingscriteria veel te ingewikkeld zijn en de ondernemer dus nooit vooraf weet of hij voor steun in aanmerking komt. Bovendien werkt het call-systeem enkel voor grote bedrijven, en worden de kleinere gediscrimineerd.

Er wordt veel te weinig aandacht besteed aan administratieve vereenvoudiging en een éénloketsysteem waar zowel starters als gevestigde ondernemers terecht kunnen. Wij vragen de invoering van een KMO-impactfiche, zodat bij invoering van een nieuwe maatregel de gevolgen op het vlak van administratieve lasten kunnen nagegaan worden.

De beleidsnota heeft heel veel aandacht voor de kenniseconomie. Dit staat in schril contrast tegenover de stiefmoederlijke behandeling van de traditionele industriële sectoren als textiel, chemie, transport, voeding en metaal.

Zij staan nochtans in voor het grootste deel van de Vlaamse export en voor erg veel tewerkstelling. Wij vragen steun voor hun zwakke positie inzake prijsconcurrentie.

Verder vragen wij aandacht voor Limburg dat als centrum van de Euregio belangrijk is voor logistiek en distributie. Deze sector biedt een enorm potentieel aan arbeidsplaatsen. Toch wordt er in de nota geen aandacht aan besteed.

Door de vage scheidinglijn met het domein van de buitenlandse handel dreigen we in een pingpongspel terecht te komen bij het aansnijden van een economisch thema met grensoverschrijdende impact: het Vlaams ondernemersschap stopt immers niet bij de grens.

Ik schrok van het antwoord van de minister op mijn vraag enkel samen te werken met staten, die ook oog hebben voor de fundamentele basisrechten van de werknemers, dus bijvoorbeeld niet met China. Zij antwoordde hierop dat samenwerkingen enkel uit economische overwegingen gebeuren, en dat mensenrechten hieraan ondergeschikt zijn. Nochtans zegt de beleidsnota dat maatschappelijk verantwoord ondernemen niet enkel met winst, maar ook met sociale en ecologische aspecten te maken heeft. Deze regel moet ook gelden voor samenwerking met het buitenland.

Economie is de slagader van Vlaanderen. De bedrijven - groot en klein - moeten gekoesterd worden omdat onze werkgelegenheid en onze welvaart ervan afhangt.

Wij zullen een constructieve oppositie voeren en de minister steunen in haar positieve beleidsaspecten.
(*Applaus bij VB*)

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: De topprioriteit van deze regering is meer ondernemen en meer werkgelegenheid. Door voldoende economische groei in stand te houden kunnen we Vlaanderen verder laten evolueren tot een ondernemende, innoverende, lerende en creatieve samenleving. De sleutel daartoe is de uitbouw van een moderne, innoverende, creatieve economie. Door de combinatie van economie, innovatie en buitenlandse handel krijgt de innovatie meer kansen. De VRWB onderschrijft terecht de integratie van de investeringen in onderzoek in het economische beleid. Daardoor is er een duidelijke link tussen ondernemen en onderzoek.

Niet alleen de economische valorisatie is van belang, maar ook de maatschappelijke relevantie. Ik denk aan toepassingen in de welzijns- en gezondheidszorg, aan bijdragen aan de oplossing van problemen als de vergrijzing. Technologische innovatie is voor CD&V een vooruitgang als zij is ingebed in een grondige

reflectie over haar impact op ons menszijn. Innovatiebeleid is daarom een zaak van de hele Vlaamse Regering. Het beleidsplan op dit vlak moet geïntegreerd en kwaliteitsvol zijn. Visie is essentieel.

Maar op dat gebied bleef het sinds de bespreking van de beleidsnota opvallend windstil in de Vlaamse Regering. De Lissabondoelstellingen bevestigen is op zich prima, maar onvoldoende. We moeten verder gaan. Naast een groeipad is ook een evenwichtige spreiding van de onderzoeksfondsen noodzakelijk.

Vlaanderen schrijft zich in in het streven van het zevende kaderprogramma om van de EU de meeste competitieve kenniseconomie ter wereld te maken. Er wordt gemikt op duurzame groei met werkgelegenheid, maar tegelijk ook op een hechte sociale samenhang en respect voor het leefmilieu. Onze regio is een goede leerling, die echter nog beter kan. Sinds 1995 is er wel echt sprake van een Vlaams beleid terzake. Kenniscentra van universiteiten, overheid en bedrijven moet samen verder op de ingeslagen weg. Het is daarom ook goed dat er sterke budgettaire inspanningen gebeuren, maar de effectiviteit ervan moet ook geëvalueerd worden, vindt CD&V.

Onze fractie onderschrijft de drie paragrafen van de meerderheidsmotie. Die van Vlaams Belang maakt verrassend bezwaar tegen de promotie van Vlaanderen als kennisregio en die van Groen! heeft het alleen over de wapenhandel.

Tot slot wil ik nog van de minister vernemen hoe zij zal omgaan met de waardevolle aanbevelingen van de VRWB.

De heer Louis Bril: De uitgebreide aandacht voor informatie- en communicatietechnologie is passend. Ik wijs op het belang van de breedbandontwikkeling, waarin Vlaanderen een van de meest performante regio's is, al blijft het thans wat haperen. Het is daarom nodig om de pc-penetratie te verhogen. De Vlaamse Regering wil dat ondersteunen maar hoe? Mikt zij op bewustmaking of op financiële steun? Hoe wordt die aanpak geïntegreerd met de federale maatregelen op dit vlak? Ik pleit in dit verband voor overleg met het oog op de stroomlijning van bevoegdheden die thans te versnipperd zijn. Ook het onderzoek zelf mag niet gefragmenteerd worden. Nadruk op de output is essentieel.

Op het gebied van de infrastructuur, waarschuw ik nog voor de terugval in de investeringen in het wegennet. Intermodaliteit en PPS zijn hier sleutelwoorden. Maar ook de kwaliteit van de dienstensector, met name post en spoorwegen, zijn van groot belang voor onze bedrijven. Het rapport-Sleuwaegen bevestigde dat. De bijkomende 7.000 hectare bedrijventerreinen moeten zeker gerealiseerd worden.

En dan is er nog de administratieve vereenvoudiging. Vandaag zitten we met vijf keer zoveel regels als in 1970. Onze fractie pleit voor een kosten-batenanalyse van alle wetten en decreten.

Bepaalde wetten moeten een vooraf vastgelegde evensduur krijgen. Er is ook een betere afstemming van wetten en decreten nodig. Wat de overheidsadministratie betreft, zijn wij voorstanders van de verdere uitbouw van het éénloketsysteem, van tijdslimieten voor administratieve procedures en van evaluatie van die procedures. Wat niet voldoet, moet afgeschaft worden.

Vooreerst bestaat er een grote diversiteit in de manier waarop in Vlaanderen aan innovatie wordt gedaan. Sommige bedrijven hebben meer basisonderzoek nodig. Anderen hebben dan weer meer behoefte aan technologiespreiding.

Verder moet de overheid een breed, algemeen kader scheppen waarin diverse en meer specifieke maatregelen kunnen genomen worden.

Ten slotte mag het beleid niet enkel aanbodgericht zijn. Het moet daarentegen ook vraaggericht zijn, gericht zijn op marktcreatie voor nieuwe technologieën en op het creëren van nieuwe netwerken.

Vlaanderen scoort op het gebied van innovatie zowel positief als negatief. Positief is dat de door de overheid geleverde inspanningen de jongste jaren fel toegenomen zijn.

Negatief is dan weer dat Vlaanderen, in verband met de output, echter beduidend minder goed scoort. Zo is

het aantal octrooiaanvragen ondermaats. Dit komt omdat men er blijkbaar maar niet in slaagt om technologische vernieuwing om te zetten in commerciële successen. Er is een gebrek aan ondernemerschap om onderzoek en ontwikkeling daadwerkelijk te vertalen in nieuwe producten en diensten.

Uit dit alles kan men diverse zaken concluderen. De belangrijkste conclusie is echter dat het beleid verder moet gaan dan loutere budgetverhogingen voor onderzoek en ontwikkeling. De link tussen onderzoek en ondernemerschap moet verder uitgebouwd en uitgediept worden.

Verder moet er ook meer interactie komen tussen alle betrokken actoren. Vlaanderen heeft, in vergelijking met de Scandinavische landen, op dit vlak echter nog een lange weg af te leggen.

Op het vlak van de het nieuwe ondernemerschap blijft Vlaanderen ook achterop. Er is zowel een gebrek aan starters als aan doorgroeiers. Daardoor mist Vlaanderen veel kansen op het vlak van innovatie, economische groei en welvaart.

De vorige regering heeft deze problematiek reeds erkend. Ze heeft dan ook een aantal maatregelen genomen op het vlak van kapitaal, advies en opleiding. Deze maatregelen moeten echter nog op kruissnelheid komen.

De huidige regering wil dit beleid verder zetten. Ze voegt er evenwel nog de component van de sensibilisering aan toe. De ontwikkeling van een positief beeld van en een positieve houding ten opzichte van ondernemerschap is immers noodzakelijk. Verder moet deze regering ook bijzondere aandacht hebben voor specifieke doelgroepen.

Het is duidelijk dat Vlaanderen meer startende ondernemingen nodig heeft. Naast kwantiteit moet men echter ook oog hebben voor kwaliteit en moeten bedrijven kunnen groeien. Enkel op die manier kan werkgelegenheid gecreëerd worden. (*Applaus bij CD&V en VLD-Vivant*)

Mevrouw Caroline Gennez: De uitgangspunten van de beleidsnota worden gedragen door de hele regering. Deze uitgangspunten sluiten trouwens perfect aan bij de doelstellingen die door de Europese top van Lissabon in 2000 geformuleerd werden.

Vlaanderen moet de ambitie hebben om een dynamische, competitieve en evenwichtige kenniseconomie te worden.

Ik vrees echter dat de beleidsnota af en toe een te zware nadruk legt op de economische pijler van het Pact van Lissabon. Hierdoor verliest deze beleidsnota het sociale en ecologische aspect van onze economie wat uit het oog. Onze kenniseconomie mag niet overheerst worden door een louter competitiviteitsdenken.

Er moet echter niet alleen een evenwicht gevonden worden tussen het economische, het ecologische en het sociale. Tussen de verschillende economische sectoren moet er ook een evenwicht bestaan.

Uiteraard moeten we toekomstgericht denken en veel aandacht besteden aan innovatie en ontwikkeling. Vlaanderen beschikt immers over geen echte grondstoffen. De enige grondstof die Vlaanderen heeft zijn de hersenen van de Vlamingen.

Vlaanderen moet echter ook aandacht hebben voor de meer traditionele economische sectoren zoals de automobiel- en textielsector. Ook deze sectoren kunnen immers innovatief zijn. Verder zorgen ze voor heel wat arbeidsplaatsen.

Deze beleidsnota besteedt wat te weinig aandacht aan de KMO's.

De rol van de overheid in het Vlaamse economisch leven mag ook verder toenemen. De verkoop van de GIMV-aandelen en de PMV kunnen hiertoe een geschikt middel zijn. De regering moet deze beleids optie in ieder geval verder onderzoeken.

Deze beleidsnota is een lijvig document dat veel aandacht besteedt aan innovatie. Tijdens de commissievergaderingen was iedereen het erover eens dat Vlaanderen meer aandacht moet besteden aan

investeringen in verband onderzoek en ontwikkeling. Vlaanderen bevindt zich op dit vlak immers maar in de middenmoot van het Europese peloton. Vlaanderen moet de ambitie durven hebben om beter te doen. De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid heeft immers berekend dat de huidige investeringen onvoldoende zullen zijn om de in het Pact van Vilvoorde geformuleerde doelstellingen te behalen tegen 2007.

De investeringen die op het vlak van onderzoek en ontwikkelingen gedaan worden, leiden trouwens niet altijd tot concrete resultaten. De Vlaamse Regering moet er dan ook voor zorgen dat de innovatieperformantie toeneemt en verbetert. Misschien kunnen instellingen en organisaties zoals het VITO hierbij een rol spelen.

Het is goed dat de Vlaamse Regering het innovatiepact verder zal uitvoeren. Het innovatie kapitaalfonds zal risicokapitaal ter beschikking stellen. Wat ontbreekt is een brede focus. Ik betreur dat op de begroting geen middelen werden vrijgemaakt voor de talentenbank.

In het hoofdstuk over competitief ondernemen krijgt networking terecht veel aandacht. Ik vrees echter dat maatschappelijk verantwoord ondernemen onvoldoende aandacht krijgt. Als we een duurzame economie willen worden, moeten we de nadruk leggen op de sociale en ecologische aspecten ervan.

De beleidsnota schenkt onvoldoende aandacht aan de pc-penetratie in de Vlaamse huishoudens. Digitale televisie biedt ons een bijkomende kans. De beleidsbrieven moeten de nodige aandacht schenken aan de setupbox.

Ook in het hoofdstuk over bedrijventerreinen is er aandacht voor duurzaamheid. Omdat Vlaanderen een compacte regio is, appreciëren wij de inspanning van het brownfieldfonds om bedrijventerreinen te saneren. In de meerjarenbegroting moeten daar meer middelen voor vrijgemaakt worden. De ambitie om bedrijventerreinen te ontsluiten met het openbaar vervoer is positief.

Positief is het voornemen om de link tussen de academische wereld en het bedrijfsleven te versterken. Alleen zegt de beleidsnota niet hoe dat precies zal gebeuren.

In het hoofdstuk over het ondernemersvriendelijke klimaat valt de twijfel van minister Moermans over de cheques op. Is het niet wat vroeg om dat systeem nu al te evalueren? Cheques vervangen door fiscale maatregelen zal niemand aanzetten een zaak te starten.

Deze beleidsnota bevat heel wat initiatieven. Een en ander moet nog geconcretiseerd worden. Ik pleit voor een duurzame en toekomstgerichte economie met aandacht voor O&O en ecologie. (*Applaus*)

De heer Jos Stassen: Omdat deze beleidsnota het beleid van de vorige regering grotendeels voortzet, zullen we de goede zaken eruit blijven steunen. Ik mis echter aandacht voor ecologie.

In 1999 werd uitdrukkelijk de nadruk gelegd op ecologie als uitgangspunt voor het economische beleid. Deze beleidsnota kondigt weliswaar ecologiesteun aan maar het economische beleid is niet doordrongen van het ecologische.

Op een bepaald ogenblik groeide het inzicht dat ecologische investeringen niet alleen met expansiesteun gestimuleerd moeten worden. We hebben daarvoor een participatiemaatschappij nodig. Even overwoog men zelfs de PMV in te schakelen. Deze discussie is helemaal stilgevallen. Ik blijf voorstander van een Vlaamse maatschappij voor duurzaam ondernemen. Ik zal daar binnenkort een initiatief voor lanceren.

Het is goed dat de Vlaamse Regering het innovatiepact voortzet en probeert de kwantitatieve doelstellingen te halen. Tijdens de vorige regeerperiode was duurzaamheid een criterium om innovatieprojecten te steunen. Als minister Moerman dat niet opnieuw benadrukt, zal dat criterium verdwijnen. Duurzame bedrijven doen het ook economisch heel goed.

We steunen de voortzetting van het beleid van de vorige regering steunen. We vragen uitdrukkelijk aandacht voor ecologie en duurzaamheid. We zullen daarvoor enkele initiatieven nemen. (*Applaus*)

De heer Jan Peumans: De beleidsnota benadrukt een integrale benadering. Elke minister heeft het over

integratie, maar in de realiteit merken we daar niet veel van. Het Deurganckdok schept werkgelegenheid, maar pas na de realisatie ervan denkt men na over de ontsluiting.

De beleidsnota zegt weinig over administratieve vereenvoudiging, reguleringsmanagement en de afgesproken bedrijfimpacttoets.

Vlaanderen moet een inspanning leveren om zijn beperkte aandeel in de onroerende voorheffing nog te verlagen. Dat kan gradueel gebeuren om de budgettaire gevolgen te beperken.

De N-VA betreurt dat de beleidsnota niets zegt over de gedeeltelijke regionalisering van de vennootschapsbelasting. Fiscale maatregelen zijn efficiënter dan subsidies. In het regeerakkoord wordt een ruimere fiscale autonomie naar voren geschoven.

Zowel werkgevers- als werknemersorganisaties klagen over een tekort aan bedrijventerreinen. Niet de minister van Ruimtelijke Ordening, wel de minister van Economie zal daarop afgerekend worden. Minister Moerman lijkt dat niet te beseffen. Hoe zal de minister dat precies aanpakken? Ik vraag niet alleen aandacht voor grote, maar ook voor kleine industrieterreinen.

Ook op het lokale vlak kan een bijdrage aan de werkgelegenheid worden geleverd. Verder verneem ik graag meer over het rapport over de drie grote automobielsectoren. Wat is de stand van zaken?

Wat de buitenlandse handel betreft, kampt Export Vlaanderen volgens professor Cuyvers met een structureel tekort van 1,5 miljoen euro. Dat is het gevolg van het feit dat slechts een zeer beperkt deel van het voor export overgedragen Lambermontgeld bij Export Vlaanderen is beland. De rest is naar het federale Agentschap voor Buitenlandse Handel gegaan om 44 personeelsleden te financieren. N-VA pleit voor de definitieve opheffing van het federale agentschap omdat dit na de jongste staatshervorming eigenlijk geen bevoegdheden meer heeft.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Ik ben het eens met de heer Peumans. De motie, die ook door N-VA is ondertekend, laat evenwel in het midden of het Agentschap voor Buitenlandse Handel moet blijven bestaan. Ik betreurt dat de motie niet duidelijk stelt dat het agentschap moet worden opgeheven.

De heer Jan Peumans: Een motie is altijd een evenwicht tussen een aantal partijen. N-VA is duidelijk en pleit voor de definitieve opheffing. Dat zal er vroeg of laat van komen.

De integratie van Export Vlaanderen en de DIV verloopt moeizaam. Er is nog altijd geen duidelijkheid over de loketfunctie van het FIT. Er is ook nog geen geïntegreerde werking. Die jarenlange malaise werkt verlamvend.

N-VA vraagt dat er snel werk wordt gemaakt van een goede werking van export en van de acquisitie van buitenlandse investeerders. Dat aspect krijgt te weinig aandacht. Buitenlandse bedrijven brengen nieuwe technologieën binnen en creëren een substantiële toegevoegde waarde.

Vlaanderen moet zich beter in de markt plaatsen als excellente vestigingslocatie, bijvoorbeeld om Europese distributiecentra aan te trekken. We slagen daar echter amper in. Er is een zeer grote concentratie van Europese distributiecentra in het Antwerpse en de omgeving van Zaventem. In Limburg is nog heel veel potentieel aanwezig en zijn er enorm veel mogelijkheden voor werkgelegenheid. Het oplossen van een aantal missing links maakt de logistieke functie van Vlaanderen niet noodzakelijk aantrekkelijker.

N-VA vraagt verder dat er eindelijk werk wordt gemaakt van een sterke en efficiënte administratie. Export is belangrijk voor Vlaanderen en de overheid moet daarvoor zorgen. N-VA pleit voor gerichte buitenlandse missies waar het economische belang zwaarder doorweegt dan het politieke.

Wat betreft innovatie, blijkt uit het advies 89 dat de grondtoon in de beleidsnota zeer positief is. De grote algemene beleidslijnen zijn goed en de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) verwacht dat die meer concreet worden uitgewerkt in de openvolgende beleidsbrieven en wil daaraan een bijdrage leveren. Er moeten bijkomende middelen komen om de 3 procent van het BBP te bereiken. De VRWB waarschuwt

dat de af te leggen weg nog moeilijker wordt dan verwacht. We wensen de minister heel veel succes.

De Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen zou een deel van het geld aanwenden om het risicokapitaal voor wetenschappelijk onderzoek in te brengen. De Vlaamse overheid heeft snel oog gehad voor het verhogen van de O&O-intensiteit in Vlaanderen. Dat wordt voortgezet in de ontwikkeling van het Innovatiepact. Er moeten nog enkele zaken duidelijk worden onderbouwd, onder meer hoe men het WTI-beleid in Vlaanderen organiseert en welke performantiedoelstellingen men nastreeft. In het besluit van de aanbeveling 24 van de VRWB staat dat Vlaanderen er, ondanks de stijgende inspanning voor O&O, nog niet in geslaagd om dit om te zetten in een sterke verbetering van zijn innovatieperformantie. Het is een nuttig instrument om de impact van het beleid te beoordelen.

Ten slotte nog het belangrijkste: met wie vergelijken we ons en met welke doelstellingen? Vlaanderen heeft dringend behoefte aan een goed referentiekader. Innovatie moet opnieuw top down benaderd worden. (*Applaus bij CD&V, VLD-Vivant en N-VA*)

De heer Jan Laurys: Het is heel goed dat een geïntegreerde beleidsnota werd opgesteld. We vinden ook de intentie positief om te onderzoeken op welke strategische beleidsdomeinen Vlaanderen in de toekomst wil investeren om competitief te blijven. De nota van het viWTA, "Drie uitdagingen voor het innovatiebeleid in Vlaanderen", is een gemiste kans, maar wijst wel op het probleem om die visie te ontwikkelen en de keuzes te maken. De wetenschappers hebben de bal terug gespeeld naar de politici en vragen een duidelijk kader waarbinnen ze onderzoek kunnen doen. Men had zich die studie kunnen besparen.

In de beleidsnota is er te weinig aandacht voor de industrie. De minister heeft dat ondertussen weerlegd in de commissies. De industrie zorgt voor 40 procent van de welvaart en de helft van de werkgelegenheid. De sector zelf vraagt om een positief klimaat voor de industrie te behouden.

De minister streeft naar continuïteit en we kunnen ons daarin terugvinden. Het is tijd voor implementatie, men moet geen nieuwe plannen meer lanceren. Het sociaal-economische streekbeleid krijgt iets te weinig aandacht. Er moet duidelijkheid komen. Vooral het Vlaams Agentschap Ondernemen is problematisch. In welke richting zal dat evolueren?

Vlaanderen heeft inderdaad te weinig bevoegdheden op sociaal-economisch vlak. Daardoor missen we de hefboomen voor een fundamenteel beleid. Uit het niet goedkeuren van het interprofessioneel akkoord zijn de meningsverschillen tussen Vlaanderen en Wallonië trouwens nogmaals gebleken.

Hoe zal het Europees Cohesiebeleid er uitzien na 2006? Misschien wordt Vlaanderen door die evolutie tweemaal benadeeld, eenmaal door de vermindering van de Europese middelen voor Vlaanderen en een tweede maal doordat de federale regering het geld van een eventuele vermindering van de Europese bijdrage bij zich zou houden. De minister moet daarover waken.

In de beleidsnota komen de 7.000 hectare industrieterreinen niet ter sprake. We veronderstellen dat dit niet verloren is. We vinden het ook goed dat vestigingsplaatsen mogelijk zijn buiten de industrieterreinen. Is er daarnaast ook nog een regeling nodig voor de zonevreemde bedrijven? Het is goed dat het ondernemerschap wordt gestimuleerd, maar we mogen niet vervallen in slogantaal. Er is veeleer behoefte aan ondersteuning van ondernemers dan aan het sensibiliseren van het brede publiek.

Faillissementen zijn dikwijls het gevolg van financiële problemen en van een gebrekkige voorbereiding. Gezonde bedrijven worden vaak meegesleurd in de ondergang. De wet op het gerechtelijk akkoord is een gemiste kans. De beleidsnota voorziet ook niet in preventieve maatregelen. Het Vlaams agentschap zou een falingspredictiemodel uitwerken. De commissie Preventief Bedrijfsbeleid en de regionale begeleidingscellen zijn echter opgedoekt.

Inzake financiering volstaat het inderdaad de bestaande maatregelen te implementeren, namelijk de BAM's, de vriendenlening, het innovatiekapitaal en ARKImedes.

Voor de expansiesteun vragen we een evaluatie van bestaande instrumenten zoals adviescheques en opleidingscheques.

In de beleidsnota missen we de middelen voor de versterking van de economische en de handelsfunctie van de steden. Er is nu wel een initiatief rond de rentetoelage voor schade wegens geringe bereikbaarheid ten gevolge van openbare werken. CD&V pleit voor een Mercurius2-project. Uit de evaluatie van het vorige project is gebleken dat dit geleid heeft tot echte investeringen die een dynamiek op gang brengen.

De minister is iets te enthousiast over de Europese richtlijn betreffende diensten op de interne markt. Vlaanderen moet een aantal dwingende maatregelen van algemeen belang kunnen nemen. De regeling die nu voorligt zou desastreuze economische gevolgen kunnen hebben. Men moet voorwaarden kunnen opleggen, onder meer inzake beroepskwalificaties en erkenningsregels.

Voor het overige onderschrijven we de beleidsnota. Voor de uitvoering ervan mag de minister rekenen op onze fractie. (*Applaus bij CD&V, VLD-Vivant, sp-a-spirit en N-VA*)

De heer Gilbert Van Baeken: Deze beleidsnota wordt over het algemeen positief onthaald. Ze streeft naar een evenwichtige verdeling van de middelen voor basisonderzoek, grensverleggend onderzoek en technologische innovatie.

Het realiseren van de 3 procent in 2010 blijft een enorme uitdaging. De heer Van den Brande heeft het reeds gehad over de verbintenis die de Vlaamse Regering was aangegaan in de regeerperiode 1995-99 en die werd overgenomen door de vorige en door de huidige regering. Weet de minister al iets over de resultaten van de high level group 3 procent?

De privé-sector zou voor twee procent moeten zorgen. In ons land dalen de investeringen voor onderzoek en innovatie vanuit de industrie, wat in andere landen niet het geval is. Sommige grote bedrijven investeren veel in Onderzoek en Ontwikkeling, maar de KMO's komen daar niet zo snel aan toe. De Vlaamse Regering - en dus niet alleen de minister voor Wetenschappen en Innovatie - moet dit blijven stimuleren.

Ik ben blij met de evolutie naar iets meer persoonsgericht onderzoek. Met een soort van toponderzoekersfonds wil men goede onderzoekers hier houden en zelfs uit het buitenland terughalen.

De afstemming van de verschillende stimuli voor wetenschappelijk onderzoek juichen we toe. Er moet dringend duidelijkheid komen over eventuele bijkomende middelen voor de academisering van de opleidingen aan de hogescholen en over de rol van de associaties daarin. Het menselijk kapitaal moet worden gevaloriseerd, niet alleen met doctoraatsbeurzen en post-docbeurzen, maar ook met een meer langdurige financiering van een klein aantal uitmuntende onderzoeksgroepen. Zo kan brain drain worden voorkomen. Het FWO heeft daar de middelen niet voor.

Deze beleidsnota is ambitieus en coherent. Het zal van de hele regering een volgehouden inspanning vergen om de drieprocent- en de éénprocentnorm te halen. (*Applaus bij CD&V, VLD-Vivant, sp-a-spirit en N-VA*)

De heer Jan Roegiers: Met een passage in het Vlaams regeerakkoord en met deze beleidsnota werd de hoop gewekt op een doortastend en transparant beleid met betrekking tot de wapenlicenties. Vandaag lijken die voornemens teruggeschroefd te zijn. Symptomatisch is de laattijdige rapportering aan het Vlaams Parlement. Kort na de vorming van de nieuwe regering konden we daarvoor begrip opbrengen, hoewel het ging om een eenvoudige ophijsting en hoewel de bevoegdheid binnen dezelfde politieke partij bleef. Nu werd opnieuw aangekondigd dat het rapport anderhalve maand te laat zal worden ingediend. Het rapport zal bovendien slechts vier maanden betreffen.

Ik begrijp die aarzeling niet. In een parlementaire democratie moet de volksvertegenwoordiging de wapenexport kunnen controleren.

Ik heb begrip voor het ombuigen van de viermaandelijke naar de zesmaandelijke rapportering. Maar waarom kwam er op 1 januari geen rapport voor de laatste vier maanden van 2004?

Ik kijk uit naar het lang aangekondigde overleg om tot meer transparantie te komen, zoals in de motie van de meerderheid gevraagd werd. We wachten op een decreet zoals dat in het Vlaams regeerakkoord werd

aangekondigd.

Het beleid inzake wapenexportvergunningen lijkt veelbelovend, maar we hopen dat het niet bij beloften blijft. (*Applaus bij sp-a-spirit*)

De heer Eloi Glorieux: In de motie van Groen! wordt er expliciet op aangedrongen de wapenexportvergunningen af te stemmen op het buitenlandbeleid, en daarbij stringente ethische criteria te hanteren die altijd op economie primeren. Dat is momenteel niet het geval. Alleen al het onderbrengen van de wapenexportbevoegdheid bij het beleidsdomein Economie wijst hier overduidelijk op. De dubbele toets ethiek-economie impliceert dat men soepel mag zijn met het respect voor de mensenrechten als een wapenlevering economisch interessant is. Maar oorlogswapens zijn geen onschuldige exportgoederen: zij dienen in de eerste plaats om intentioneel te moorden. Het is dan ook ongepast en zelfs decadent economische argumenten te laten meespelen.

De minister vindt dat de huidige regelgeving, dus de federale wetgeving van 2003, volstaat. Wij zijn het daar niet mee eens, vermits de Waalse overheid het nog altijd voor elkaar krijgt wapens naar Nepal te blijven uitvoeren. Op basis van de huidige regelgeving is het voor parlementsleden onmogelijk hun constitutionele opdracht - controle van de overheid en het beleid - uit te voeren.

Op mijn vraag over bedrag en bestemming van de levering van militaire nachtkijkers aan een onbekende Zuid-Amerikaanse klant en een onbekend Noord-Afrikaans land, wilde de minister niet antwoorden. In andere Europese landen is daar openheid over. We kunnen dus niet nagaan of het bedrag van de aankoop in proportie is met de economische kracht van het land van bestemming. Nochtans legt de Europese code dit op.

We stemden in met een nieuwe zesmaandelijks rapportage aan het parlement. Ik sluit mij echter aan bij de vorige spreker: in januari had er een rapport over de vier laatste maanden van 2004 moeten komen, maar dat is niet gebeurd. Vandaag, half april, is er nog steeds geen rapportering.

Dit alles wijst erop dat we naar een eigen Vlaamse, verstrengde regelgeving moeten, die meer transparantie en meer garantie voor universele mensenrechten en democratische principes biedt. Groen! hoopt dat het Vlaams Vredesinstituut hierin een stimulerende rol zal spelen.

In afwachting vragen we in onze motie om bij de aflevering van wapenvergunningen geen economische motieven te laten meespelen. Wij vragen de meerderheidspartijen deze motie te steunen. (*Applaus bij Groen!*)

De heer Bart De Wever: Ik onderschrijf de klemtonen van CD&V en VLD: wetenschaps- en innovatiebeleid zijn uiterst belangrijk voor onze economie. Daarover bestaat geen twijfel. Toch hebben bepaalde uitspraken de farmaceutische industrie, een van de belangrijkste sectoren inzake innovatiebeleid, op de kast gejaagd. Men moet consequent zijn: het belang van innovatie onderstrepen terwijl men het tegenovergestelde doet, kan natuurlijk niet.

In de beleidsnota staan enkele goede intenties in verband met het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO). Toch is er een probleem met de evaluatie van wetenschappelijk onderzoek: er schort iets met de criteria die het FWO gebruikt om aspirant-wetenschappers te beoordelen. Dit kadert in de brede problematiek van de bibliometrie die aan onze universiteiten opgang maakt, en waarbij er een duidelijk overwicht is van Angelsaksische publicaties. Bovendien is dat systeem op maat gesneden van de exacte wetenschappen, maar voldoet het niet voor de humane wetenschappen. Toen ik de minister daar een eerste keer over ondervroeg, antwoordde ze dat ze het rapport van de VLIR wilde afwachten; de tweede keer kreeg ik een non-antwoord.

Vier dagen geleden schreef ik hierover een brief aan meer dan 200 departementshoofden van faculteiten humane wetenschappen. Ik kreeg reeds 30 antwoorden. Daarin werd mijn visie unisono beaamd. Toch blijft de minister tegen het terrein in werken. Ik nodig haar dan ook uit hierover van gedachten te wisselen en het probleem om te lossen. (*Applaus bij CD&V en N-VA*)

Minister Fientje Moerman: De bewering dat er te weinig aandacht naar de kleine ondernemers gaat en

dat het call-systeem vooral de grote zou vooruithelpen, klopt niet: drie vierden van de genietters zijn bedrijven met minder dan 10 werknemers. Het call-systeem wordt inderdaad herzien. Een evaluatie werd uitbesteed en is aan de gang.

Het is een goede optie - en dat geldt voor alle maatregelen binnen het beleidsdomein - enerzijds de rechtszekerheid van de gebruikers te waarborgen door bestaande regelingen niet zonder meer overboord te gooien en anderzijds grondige evaluaties en bijsturingen door te voeren.

Dat is meteen een antwoord op de vraag betreffende de adviescheques. Het zou onrealistisch zijn dat systeem niet te evalueren. Er zijn duidelijk problemen van structurele aard.

Bovendien is het systeem van de adviescheques het slachtoffer van zijn eigen succes: de administratieve drempel werd nagenoeg nul. Er ontstond een groot spanningsveld, en de evaluatie komt geen dag te vroeg.

Wat de administratieve vereenvoudiging betreft, ben ik van mening dat instrumenten als de KMO-impactfiches moeten ingepast worden in een algemene benadering. De Vlaamse Regering realiseert die met de reguleringssimpactanalyse. Tot nu toe liep een proefproject in het departement Economie maar volgens mij moet die nuttige oefening veralgemeend worden.

Sommige leden gewaagden van een te grote nadruk op de kenniseconomie ten nadele van de traditionele industrie. Dat klopt niet. De beleidsnota is evenwichtig en ik heb verder nog bij talrijke gelegenheden benadrukt dat de industrie belangrijk blijft voor de werkgelegenheid en dat men moet ophouden met de Vlaamse economie te reduceren tot een diensten- of kenniseconomie.

Om te vermijden dat de verschillende onderdelen van de Vlaamse administratie elk een eigen uniek loket oprichten, waardoor er weer te veel zijn, heb ik hun gevraagd die oefening stop te zetten. Daarop heb ik economie, IWT en export samengebracht met het oog op een gemeenschappelijk loket dat echt uniek is. Er komen antennes in elke provincie met account managers per bedrijf. Naast de genoemde domeinen wordt ook informatie over milieu en energie erin geïntegreerd.

Onderzoek en ontwikkeling moeten inderdaad evenwichtig benaderd worden. De beleidsnota benadrukt daarom het evenwicht tussen fundamenteel onderzoek, toegepast onderzoek en innovatie. De VRWB zegt terecht dat men niet uitsluitend technologisch onderzoek mag steunen. De beleidsnota heeft het daarom ook over milieu en wellicht moeten daar ook nog specifieke menswetenschappelijke onderzoeksmandaten aan toegevoegd worden.

Ik heb het Vlaamse standpunt over het zevende Europese kaderprogramma aan de Europees commissaris overhandigd. Daarin pleiten wij ervoor om fiscale maatregelen te laten meetellen voor het behalen van de drieprocentnorm. De regering vroeg de VRWB om naast de 11 klassieke indicatoren ook de fiscale op te lijsten en daarvoor benchmarking uit te voeren. Samen met het Vlaamse contactpunt wordt een actieplan ter voorbereiding van het kaderprogramma uitgeschreven.

Bij de evaluatie van het instrumentarium moet inderdaad rekening gehouden worden met sociaal verantwoord ondernemen. Voor wat sociaal verantwoord internationaal ondernemen betreft, zullen doelstellingen in de beheersovereenkomst met de toekomstige EVA FIT worden ingeschreven. Het is immers noodzakelijk dat de Vlaamse bedrijven weten welke hun verplichtingen zijn in een bepaald land. Zij moeten ook weten aan welke nationale en internationale verplichtingen Vlaanderen zelf gebonden is op dit vlak.

Wat de nationale sectoren betreft, zal het rapport over de automobielsector begin mei klaar zijn. Ik verkiez daarbij een reeks verwezenlijkbare actiepunten boven een waslijst. Men mag bovendien niet de illusie koesteren dat men daarmee alles kan regelen, want uiteindelijk blijven de loonkosten en de flexibiliteit doorslaggevend en voor die aangelegenheden heeft Vlaanderen slechts beperkte bevoegdheden.

Mevrouw Gennez kan ik enkel meedelen dat de GIMV een beursgenoteerde vennootschap is.

Gisteren adviseerde de VRWB ons over de aan onderzoeks- en ontwikkelingsinvesteringen te besteden middelen. De hamvraag blijft hoeveel financiële middelen we zullen uittrekken om de, in het Pact van

Vilvoorde vooropgestelde, drie procent te halen. Het cijfer dat de VRWB naar voor brengt, ligt heel wat hoger dan de oorspronkelijk voorziene 60 miljoen euro. Dit is te wijten aan verschillende factoren.

De voornaamste reden is dat, als men de beschikbare middelen definieert in procenten van het Bruto Binnenlands Regionaal Product, deze middelen met dit Bruto Binnenlands Regionaal Product mee evolueren. Verder heeft het VRWB in 2002 bepaald dat er, na verloop van tijd, een evaluatie van de beschikbare middelen moest plaatsvinden. Ten slotte vraagt iedereen hier meer middelen voor tal van beleidsdomeinen. In het kader van een meerjarenbegroting en een budgettaire orthodoxie zal de regering nagaan welke sector welke financiële middelen zal kunnen ontvangen.

Faillissementswetgeving en gerechtelijke akkoorden zijn nog steeds federale bevoegdheden. De verschillende financieringsinstrumenten voor starters, KMO's en zelfstandigen worden op elkaar afgestemd. Deze regering voert de beslissingen die door de vorige regering op dit vlak zijn genomen verder uit. Ik denk hierbij aan de ARKimederegeling en het Vlaams Innovatiefonds. Voor dat fonds werd er dit jaar overigens 75 miljoen euro uitgetrokken. Hierbij moet dan nog eens een bedrag van 55 miljoen euro geteld worden dat reeds voor onderzoek en ontwikkeling voorzien was.

Ik kan mijn mening over het chequesysteem hier nog niet poneren: ik wil de evaluatie van de verschillende beleidsinstrumenten afwachten.

In mijn beleidsnota wordt ook gewag gemaakt van een ecologiepremie. Voor deze ecologiepremie werd een bedrag van 50 miljoen euro voorzien. Veertig procent van de adviescheques wordt besteed aan ecologisch advies. De bedrijven hebben dus oog voor de ecologische en milieudimensie van hun activiteiten en willen daarvoor over de nodige informatie en begeleiding beschikken. Als minister van Economie richt ik mijn aandacht natuurlijk in de eerste plaats op het economische aspect van het beleid. Een groot deel van de ecologiepremies kaderen trouwens in de inspanningen om de Kyoto-norm te halen.

De middelen voor buitenlandse handel moeten goed besteed worden. Verder moet er een evenwicht bestaan tussen de sommen die in het binnenland uitgegeven worden en de sommen die in het buitenland uitgegeven worden. De nadruk van mijn beleid ligt in het buitenland.

We moeten nog afwachten welke richting het uitgaat met het Europese cohesiebeleid. We weten al wel dat Vlaanderen een regio wordt. Er zullen geen subregio's meer bestaan. Verder komt de nadruk op horizontale steun te liggen. In het kader van de meerjarenbegroting moeten we nagaan op welke manier we de beschikbare middelen zullen besteden.

De timing van de conclusies van de high level group berust bij de federale minister Verwilghen. Maar ze zullen niet lang meer op zich laten wachten.

Voor de wapenhandel werden viermaandelijks rapporten ingevoerd omdat we tot vergelijkbare periodes willen komen. Een eigen Vlaamse wetgeving is nu nog onmogelijk. Er is immers nog steeds een moratorium van één jaar van kracht. We moeten ons dus verder baseren op de bestaande, federale wetgeving.

De heer Glorieux laat uitschijnen dat bij de toekenning van wapenvergunningen het economische uitgangspunt primeert op het ethische. Dit is fout. Elke behandeling van een vergunningsaanvraag wordt getoetst aan de acht criteria van de Europese gedragscode.

Om de wapenvergunningen te kunnen evalueren werd er recent een akkoord gesloten met de federale overheid. Zo kan de Vlaamse administratie op basis van de meest recente en accurate informatie haar adviezen formuleren. (*Applaus bij CD&V en VLD*)

De voorzitter: De bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede moties houden.

Sociale economie 2004-2009

Bespreking

De voorzitter: Aan de orde is beleidsnota Sociale Economie 2004-2009, ingediend door mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties dit tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

– *De heer Thieu Boutsen, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.*

De heer Jan Peumans, verslaggever: De beleidsnota Sociale Economie werd besproken tijdens de vergaderingen van de commissie Economie, Werk en Sociale Economie op 18 en 25 november.

Minister Van Brempt heeft haar beleidsnota opgevat als een conceptuele nota die het belang van de sociale economie benadrukt en die een beleid voor de komende 5 jaar uitstippelt.

Sociale economie heeft te maken met economie en de plekken waar er zich markten en potentiële groeipolen ontwikkelen. Daarnaast bepaalt de arbeidsmarktanalyse welke potentiële doelgroepen men kan bereiken. Ten slotte zijn er ook nog een aantal algemene maatschappelijke tendensen.

Ten slotte de buurt- en nabijheidsdiensten. In totaal stellen 376 initiatieven 16.481 voltijdse equivalenten tewerk.

Het kader van minister Van Brempt wijst erop dat de sociale economie bestaansrecht heeft. De sociale economie speelt in op de behoeften van buurten en mensen. Het is een economie met een maatschappelijke surplus als poort naar maatschappelijk verantwoord ondernemen in gedeelde verantwoordelijkheid.

Men zoekt verbreding en verdieping door verankering, coördinatie, het klaverbladmodel, een voorspelbaar regelgevend kader, vereenvoudiging en uitbouw.

Tijdens de bespreking vraagt mevrouw De Ridder verduidelijking over de link met de federale en Europese overheid, naast aandacht voor doorstroming. De heer Laurys pleit voor het implementeren van de bestaande instrumenten en voor doorstroming. Ook de reguliere economie moet daarvoor inspanningen leveren. De heer Van Goethem pleit voor wetenschappelijk onderzoek naar de reden waarom allochtonen minder participeren. De heer Van Nieuwerkerke beschouwt het falende onderwijssysteem als reden voor de laaggeschooldheid.

Meerderheid en Vlaams Belang dienen een met redenen omklede motie in.

De heer Jan Laurys: Deze overzichtelijke nota is ideaal voor elke leek die op korte termijn inzicht wil verwerven in de Sociale Economie. Positief is dat Sociale Economie niet langer een bijkomstige bevoegdheid is voor de minister van Werkgelegenheid of Economie. Het is een goede zaak dat de sector werd betrokken bij het opstellen van deze nota. Dat vergroot de steun ervoor maar verhoogt tevens de verwachtingen. Het bemoeilijkt negatieve beslissingen.

Wij staan achter de keuze om de bestaande instrumenten te verbeteren in plaats van nieuwe te lanceren. Dat is niet negatief van de sociale economie is een jonge sector. De rondetafelconferentie over de toekomst van invoegbedrijven en -afdelingen was een eerste stap. De adviesraden sociale economie en de Vesoc zullen de verslagen van de werkgroepen bespreken en omzetten in beleid. Het is positief dat wordt samengewerkt met de bevoegde federale minister. Een nieuw samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid, gewesten en Duitstalige Gemeenschap wordt in het vooruitzicht gesteld. Het is verrassend dat het Vlaamse werkgelegenheidsakkoord de invoegsector met 1250 plaatsen wil laten groeien.

We staan achter het voornemen om elke werkzoekende te laten doorstromen in het NEC. Het klopt niet dat laaggeschoolden geen kans maken op de arbeidsmarkt want de helft van alle vacatures richten zich op

laaggeschoolden. De sociale economie biedt hun een alternatief parcours naar het NEC aan. Omdat promotoren zo hun beste werknemers verliezen hebben ze de neiging doorstroming af te remmen. De beleidsnota had op dit punt duidelijker moeten zijn. De mogelijkheid om terug te keren is eveneens belangrijk.

De beleidsnota legt nogal sterk de nadruk op de missioneringsrol van de sociale economie ten aanzien van de reguliere sector. Deze jeugdzonde is snel vergeven. De sociale relaties veranderen steeds sneller in deze sector. De sociale economie kan ook iets opsteken van de reguliere sector.

De nadruk had wat sterker moeten liggen op de verantwoordelijkheid van bedrijven en werkgevers om de sociale economie uit te bouwen. Vandaar het belang van invoegbedrijven en -afdelingen. Sociale clausules zijn op dit punt eveneens van belang. Daaraan wordt te weinig aandacht geschonken.

Openbare besturen spelen een belangrijke rol. Toch mogen gemeenten geen functies afstoten en vervolgens laten uitvoeren door bedrijven uit de sociale economie. In het algemeen moeten we nagaan of er geen oneerlijke concurrentie ontstaat.

We zijn tevreden met het nieuwe structurele kader voor BND. Klaverbladfinanciering is goed, ook al blijf ik wantrouwig.

Administratieve vereenvoudiging is nodig. Een werkgroep van de rondetafelconferentie moet klaarheid brengen. Concurrentie tussen verschillende maatregelen moet nauwlettend bekeken worden. In die zin is de oplossing voor oversubsidiëring bij dienstencheques en invoegbedrijven een goede zaak. Wij kunnen instemmen met deze oplossing.

Wanneer het over coördinatie en afstemming gaat, dan heeft men het over de lokale diensten economie, maar niet over de SERR's en RESOC's.

Sociale werkplaatsen hebben het moeilijk met contingering en verkiesen organische groei.

De interferentie tussen de Europese regels enerzijds en de federale en gewestelijke anderzijds blijft een probleem. België moet maatregelen voorstellen zodat de sociale economie niet hoeft te voldoen aan de Europese aanmeldingsplicht van werkgelegenheidssteun. Blijkbaar is de spons al geveegd over het verleden. Maar hoe moeten deze initiatieven overleven als de bijdrage aan de loonkosten daalt van 80 procent tot 50 procent?

De heer Louis Bril: De beleidsnota inventariseert de sociale economie en bevestigt zijn volwaardige plaats in het economische bestel. De sociale economie speelt een complementaire rol. Het doet de reguliere sector geen oneerlijke concurrentie aan, maar vormt een brug tussen inactief blijven en een gewone job. Het moet de ambitie zijn om werknemers te laten doorstromen, behalve in de beschutte werkplaatsen.

Dat dient niet louter te gebeuren binnen de productiviteitslogica. In de sociale economie staat de mens centraal en moet werkgelegenheid op maat worden aangeboden. Die aanpak sluit doorstroming niet uit. Het klaverbladmodel getuigt dan ook van realiteitszin. Uit de hoorzittingen is gebleken dat doorstroming niet de nodige aandacht krijgt. Bij een sociale werkplaats in Poperinge bijvoorbeeld bedraagt de doorstroming nul op tien jaar tijd. Dat is niet logisch. De federale staatsecretaris voor Sociale Economie pleit voor doorstroming als prioritaire opdracht. Ik hoop dat de minister zal meehelpen om dat te bewerkstelligen. (*Applaus bij CD&V, VLD-Vivant, sp-a-spirit en N-VA*)

Mevrouw Anissa Tamsamani: Het is een goede zaak dat sociale economie een nieuwe Vlaamse bevoegdheid is en dat die wordt afgesplitst van de bevoegdheid Werkgelegenheid. Op die manier wordt de meerwaardeneconomie een volwaardige werkgelegenheids- en economische sector. De vereenvoudiging van de ingewikkelde structuren is zeker nodig. We vinden dat terug in het klaverbladmodel dat de rode draad is van deze nota, zowel wat betreft de financiering als de samenwerking in de sector. De lokale werkinkels en het lokale beleid krijgen terecht een sleutelrol als regisseur. Het klaverbladmodel impliceert bijkomende inspanningen op de verschillende beleidsniveaus. Vlaanderen moet de voorwaarden scheppen om optimaal gebruik te maken van de bestaande maatregelen.

De nota is niet alleen een goede inventaris van de sector, maar tevens een verduidelijking van de opdrachten van de sector. Het feit dat de beschutte en de sociale werkplaatsen een duidelijke rol krijgen, bevestigt dat sociale inclusie de voornaamste doelstelling van de meerwaardesector is. De uitdaging is om dergelijke werkplaatsen te doen groeien naar echte maatwerkbedrijven waar er plaats moet zijn voor opleidingsplaatsen, stages en dergelijke. Sociale en beschutte werkplaatsen moeten als maatwerkbedrijven de kern vormen van de meerwaarde-economie. Men dient serieuze streefcijfers voorop te stellen om meer mensen met een handicap aan het werk te krijgen.

Een concreet voorstel om de doorstroming te verbeteren is het uitwisselen van goede praktijken tussen de sociale en de reguliere economie. De beleidsnota bevat een doelstelling die de bevoegdheid van de minister overstijgt, met name meer maatschappelijk surplus in de sociale maar ook in de reguliere economie. Dat komt overeen met het tweesporenbeleid van de sociale economie: voor de ene groep is blijvende tewerkstelling in de sociale economie een doelstelling op zich, terwijl een andere groep dient door te stromen naar de reguliere economie.

Begrippen zoals invoegafdelingen en –bedrijven, startcentra, participatieve coöperatieven moeten de speerpunten zijn van een meerwaardesector met een duidelijk imago. Dat is heel belangrijk en daarom schaart onze fractie zich achter deze beleidsnota. (*Applaus bij CD&V, VLD-Vivant, sp-a-spirit en N-VA*)

De heer Jos Stassen: De vraag is of de afsplitsing van de sociale economie een goede keuze is geweest. Het is mooi dat de beleidsnota een historisch overzicht geeft van de sector en de inhoud van een aantal maatregelen. Het klaverbladmodel is knap gevonden omdat de vier partners die de sociale economie mee willen uitbouwen, daarin aan bod komen. De vraag is evenwel hoe dat verder moet worden uitgebouwd. De sector zit goed in elkaar. De voorganger van de minister heeft vooral aan de werkwinkels gewerkt en niet aan de buurt- en nabijheidsdiensten. Het is een hele opdracht om die verder uit te bouwen. Ik hoop dat de minister de verloren tijd wil inhalen.

Een grote bedenking is of de opgave voor de invoegbedrijven en -afdelingen niet te moeilijk is, zeker als die zich blijven enten op hun doelgroep, met name mensen die geen kansen hebben op de reguliere arbeidsmarkt. Door de groei van de sector is de doelstelling voor een deel verwezenlijkt, maar anderzijds moeten die bedrijven een beroep doen op andere kanalen om te kunnen overleven. De vraag is of het wel een goede doelstelling is om de gewone economische sector te responsabiliseren om moeilijke doelgroepen tewerk te stellen.

Wat de sociale en beschutte werkplaatsen betreft rijst de vraag of het debat over de doorstroming wel terecht is. Bij de bespreking van het decreet op de sociale werkplaatsen is de doelgroep streng vastgelegd en is duidelijk gesteld dat doorstroming geen prioriteit is. Is de doelstelling om van sociale en beschutte werkplaatsen een opstapmogelijkheid voor de reguliere sector te maken realistisch? Ik vraag dan ook een debat over de vraag of doorstroming de belangrijkste doelstelling moet zijn van sociale en beschutte werkplaatsen.

Het is goed dat de minister werk wil maken van de erkenning van het statuut van arbeidszorg voor een nog zwakkere doelgroep. Voor de input van de overheid rekenen we op de meerjarenbegroting. Contingentering is inderdaad niet leuk, maar het is de enige mogelijkheid om bijkomende budgetten te realiseren. Het concept van het klavertje-vier impliceert dat ook andere actoren verantwoordelijk zijn voor de financiering van de sociale economie, namelijk de andere overheden en de andere ministers van de Vlaamse Regering. Aan dit beleid zullen we onze steun verlenen. (*Applaus bij sp-a-spirit*)

Minister Kathleen Van Brempt: In de commissie hebben we hierover al een goede discussie gevoerd. De fracties hebben in hun tussenkomsten ook aangegeven dat ze het beleid steunen. Dat is hartverwarmend voor de mensen van deze sector die werken aan een moeilijke opdracht, niet alleen door de doelgroep, maar ook door de complexiteit van de subsidiëringmogelijkheden. Waar mogelijk willen we bijdragen tot een vereenvoudiging.

Ik wil verschillende instrumenten onderscheiden. De sociale en de beschutte werkplaatsen die in het kader van BBB in eenzelfde cluster zullen worden ondergebracht, moeten werk creëren voor mensen die het op de arbeidsmarkt ontzettend moeilijk hebben.

Doorstroming mag, maar hoeft niet gerealiseerd te worden. Sommige mensen zullen hun hele leven in een beschutte werkplaats werken. Voor een deel geldt dat trouwens ook voor de sociale werkplaatsen. Toch moet men blijven streven naar doorstroming, binnen de eigen onderneming of naar het reguliere circuit. Het creëren van een terugkeerbaarheid zou de doorstroming kunnen doen toenemen.

Het onderscheid tussen invoegbedrijven en invoegafdelingen is artificieel. Investerings in de invoegeconomie leiden wel degelijk tot een toename van de werkgelegenheid. Het werkgelegenheidsakkoord zal bijvoorbeeld 1200 nieuwe jobs creëren. De rondetafelconferentie kan misschien oplossingen aanreiken voor de uitdagingen op Europees niveau, voor de oversubsidiëring van de dienstencheques en voor de subsidiëring via de invoegeconomie.

Voor de buurt- en nabijheidsdiensten zoeken we een structurele oplossing. Ik wil de andere ministers hierbij betrekken omdat ik ervan overtuigd ben dat dit leidt tot een win-winsituatie. Een goed voorbeeld is welzijn. Een deel van de noden, bijvoorbeeld inzake aanvullende thuishulp, zou kunnen ingevuld worden via de sociale economie. In dergelijke gevallen zou ik een beroep willen doen op de klaverbladfinanciering. We zouden een aantal pilootsectoren moeten uitkiezen. Milieu is al een eerste goed voorbeeld.

Ik ben het eens met de opmerking van de heer Laurys over contingentering. Iedere euro die we hierin investeren, leidt onmiddellijk tot bijkomende werkgelegenheid en bijkomende dienstverlening. Een open end-financiering is in dit geval echter niet haalbaar. In de meerjarenbegroting wil ik inzetten op de sociale werkplaatsen.

De sociale economie moet ook aandacht besteden aan maatschappelijk verantwoord ondernemen en aan de verantwoordelijkheid van het reguliere economische circuit.

De afsplitsing van sociale economie van werkgelegenheid heeft voor- en nadelen. Sociale economie hoort eigenlijk thuis bij economie en bij werkgelegenheid. De sector moet professionaliseren en groeien. Ik ben blij met de steun van de verschillende fracties. Ik hoop dat ik daarop kan rekenen bij de bespreking van de meerjarenbegroting. (*Applaus bij sp-a-spirit, Groen! en N-VA*)

De voorzitter: De bespreking is gesloten.

Wij zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede moties houden.

Werk 2004-2009

Bespreking

De voorzitter: Aan de orde is de beleidsnota Werk 2004-2009, ingediend door de heer Frank Vandembroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

De heer Koen Van den Heuvel, verslaggever: Ik verwijs naar het schriftelijke verslag.

De heer Roland Van Gothem: Een aantal uitgangspunten van de beleidsnota kunnen we onderschrijven, onder meer de sluitende aanpak van de werkloosheid, het verhogen van de werkzaamheidsgraad, het creëren van ruimte voor talent en de deelname aan permanente vorming.

De beleidsnota ziet de lage werkgelegenheidsgraad onder ogen. Vlaanderen zit daar onder het Europese gemiddelde. De Vlaamse arbeidsmarkt is de laatste jaren zwak. Het feit dat België en dus ook Vlaanderen de

hoogste loonkost ter wereld heeft, zal hieraan niet vreemd zijn. De werkloosheid stijgt, wat premier Verhofstadt ook zegt.

De werkloosheid stijgt, ook al beweert de eerste minister het tegendeel.

Binnen zes maanden heeft de Europese Commissie haar groeiprognoses en haar economische verwachtingen voor de eurozone en voor de Europese Unie twee keer moeten verlagen.

De analyse is bekend: steeds meer mensen- jong en oud - ontvangen steeds meer geld van onze welvaartstaat, terwijl de levensverwachting steeds langer en de carrières steeds korter worden. Vandaag werkt slechts 25 procent van de 55-plussers. Willen we de welvaart bestendigen dan zal er langer moeten gewerkt worden. De sociale partners zijn het daar niet altijd mee eens: de overheden zullen het heft dus in handen moeten nemen. Maar daarvoor is er te weinig afstemming tussen het Vlaamse stimulerings- en het federale bestraffingsbeleid.

Wat heeft het interministerieel overleg over werk opgeleverd? Als de Vlaamse Regering, met het oog op de vergrijzing, absoluut wil bijdragen tot het federale begrotingsevenwicht, lijken ons de kwestie van de gebrekkige activering van de werklozen in Wallonië en de gevolgen voor de sociale zekerheid meer dan ooit ter zake.

Volgens het Instituut voor de Nationale Rekeningen is er geen sprake van een inhaalbeweging van de Waalse economie. De werkloosheidsgraad in Wallonië bedraagt bijna 20 procent. Wallonië is bovendien kampioen van langdurige werkloosheid, en dat heeft grote gevolgen voor Vlaanderen. Het Waalse aandeel in de Belgische inkomsten uit personenbelasting daalt. Op drie jaar tijd steeg de federale solidariteitsbijdrage ten gunste van het Waalse gewest met 15 procent. Ook het verschil in groei tussen Vlaanderen en Wallonië is duidelijk.

Deze cijfers werden door VOKA gepubliceerd. Bovendien stelt VOKA dat de toekomst van het “Contrat d’avenir” altijd maar toekomst blijft.

Het dynamiseren van de Vlaamse arbeidsmarkt wordt bemoeilijkt door het gebrek aan Vlaamse bevoegdheden. Het enige wat Vlaanderen kan doen is een goede sfeer scheppen op de interministeriële conferenties, en verwachtingen formuleren.

De CD&V-voorzitter verklaarde eergisteren in De Tijd dat er van een politiek debat over het loopbaaneinde voorlopig geen sprake is. De federale regering vergist zich als ze denkt hierover een beleid te kunnen uitstippelen zonder overleg met de gewesten.

De beleidsnota zegt niets over de hoge loonkosten, waardoor het verschil tussen het nettoloon van een werkende en de uitkering van werklozen bijzonder klein is. De lasten op lage lonen blijven het hoogste van de EU.

Wij namen er nota van dat de minister geen heil ziet in immigratie. Inderdaad is iedere arbeidsplaats voor een allochtoon er een minder voor een autochtoon. Op de allereerste plaats moet het arbeidspotentieel binnen de EU worden benut: onze eigen arbeidsmarkt moet onder druk gezet worden om ze dynamischer te maken.

Wij zullen de beleidsnota niet goedkeuren.

De heer Koen Van den Heuvel: De beleidsnota Werk is goed en geeft een heldere formulering van de beleidsprioriteiten. Ze geeft, zonder zelfgenoegzaamheid, onverbloemd de naakte waarheid weer.

De Vlaamse werkgelegenheidsgraad evolueert de laatste jaren niet positief. Als ambitieuze regio zouden we ons met het Europese gemiddelde, en liefst nog met de Europese koplopers, moeten kunnen vergelijken. Bovendien schieten we te kort voor kortgeschoolden, gehandicapten, allochtonen en ouderen.

Vlaanderen heeft een ruime stille arbeidsreserve: meer dan 30 procent van de Vlamingen tussen de 15 en de 64 jaar heeft mentaal afscheid genomen van de arbeidsmarkt. Dit cijfer ligt veel hoger dan het Europese

gemiddelde: we moeten dringend werken aan de reactievering van deze groep.

Ik vraag speciale aandacht voor de 50-plussers. Slechts 25 procent onder hen is actief. Dat is minder dan in Wallonië; dit cijfer is het laagste in Europa. Vele sociale partners vinden dat deze doelgroep geen prioriteit moet krijgen. Ik wil erop wijzen dat de arbeidsmarkt geen gesloten doos is waarin het aantal jobs vastligt: het is niet zo dat iedere job voor een 50-plusser er een minder is voor een jongere werknemer.

We moeten ons voorbereiden op de fantastische demografische uitdaging en een totale ommekeer op de arbeidsmarkt vanaf 2010: we zullen geconfronteerd worden met een hoog pijl van arbeidsmarktkrapte. De regering heeft daar oog voor: er zijn al afspraken rond het fiscaal rugzakje. Daarbij moet echter haast gemaakt worden met de omvorming van premie naar fiscale korting: bij een premie is er immers een afvloeiing naar de federale schatkist.

Het is goed dat de beleidsnota vernieuwt zonder eerdere initiatieven af te breken. CD&V is het er ook mee eens dat er geen specifiek doelgroepenbeleid nodig is. De oorzaken van het gebrekkig functioneren van de arbeidsmarkt zijn immers van algemene aard.

Wat de sluitende aanpak betreft, zijn wij tevreden met de individuele ondersteuning en begeleiding van alle werkzoekenden. Een eerste evaluatie in maart leerde dat de VDAB op dit vlak behoorlijke inspanningen levert, maar het is nog te vroeg voor een definitieve beoordeling. Hij moet in elk geval over voldoende middelen beschikken.

Onze fractie pleit wel voor een aanpassing van het samenwerkingsakkoord, want een maandelijks contact met de bemiddelaar vinden wij onvoldoende. Individuele werkaanbiedingen zijn essentieel. Over het algemeen moet de communicatie met de werkzoekende over zijn rechten en plichten ook beter.

Tot slot pleiten wij voor een bonus-malussysteem in de beoordeling van de diensten van de verschillende entiteiten die het samenwerkingsakkoord op federaal niveau over de activering ondertekenden

Mevrouw Annick De Rudder: De VLD-fractie is er blij mee dat activering geen taboe meer is in Vlaanderen. Deze is nodig omdat de langdurige werkloosheid hoog blijft, vanwege de knelpuntheroepen en lage arbeidsgraad van sommige groepen. Iedereen moet individueel begeleid worden en wie geen werk zoekt, wordt doorverwezen naar de RVA. Wij vernemen wel dat dit opvolgingsstelsel in Wallonië wordt omzeild door eenvoudig geen individuele werkaanbiedingen meer te versturen.

De effectieve uitvoering van het akkoord over interregionale mobiliteit op de arbeidsmarkt moet nog bewezen worden. Maar ook de sluitende aanpak is nog niet gerealiseerd, zoals de minister zelf toegeeft in zijn nota. In Wallonië is echter nog niet eens een begin daarmee gemaakt.

Wat de werking van de VDAB betreft, pleiten wij voor een splitsing van de actor- en regisseurrol, desnoods binnen één structuur, al hadden wij liever een volledige splitsing gezien. De privé-partners moeten daarbij een eerlijke kans krijgen, in het bijzonder in het door ons toegejuichte experiment tendering.

Voor de tweeverdieners moet de kinderopvang verder uitgebouwd worden. Het is jammer dat de dienstencheques de begroting niet haalden. Gaat het om uitstel of afstel?

Het is goed dat de nota bij herstructureringen resoluut kiest voor hertewerkstelling. Maar alles staat of valt met de federale afspraken in het vergrijzingdebat. De forfaitaire Vlaamse belastingverlaging helpt, maar volstaat niet.

Tot slot vraagt VLD nog aandacht voor telewerk, het charter van de werkzoekende, de dienstencheques, de algemeen-bindendverklaring van Vlaamse CAO's en een Europese regeling voor de werkgelegenheidssteun.

Mevrouw Anissa Tamsamani: Vlaanderen scoort slecht inzake werkzaamheidsgraad van specifieke doelgroepen als allochtonen, arbeidsgehandicapten en ouderen.

De sp-a-fractie kan zich ten volle vinden in de beleidscontouren van deze beleidsnota. De minister wil de rol

van de VDAB versterken. Hij streeft ook naar een volledige en sluitende aanpak van de werkloosheid in het kader van een samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gewesten en wil de band tussen de arbeidsmarkt en het onderwijs vernieuwen en verduidelijken.

Daarnaast poneert deze beleidsnota ook een aantal maatregelen die de arbeidsmobiliteit verhogen en doet ze een aantal voorstellen in verband met maatregelen die arbeidskwaliteit kunnen verbeteren. Ten slotte pleit ze ook voor een versterking van het Vlaamse werkgelegenheidsoverleg tussen de sociale partners.

Ondanks alles blijft een aanvullend beleid nodig voor de karakteristieke Vlaamse arbeidsmarkt. Zo moet er, naast een kwalitatieve trajectbegeleiding voor iedereen, ook een specifieke trajectbegeleiding komen voor de doelgroepen die momenteel ondervertegenwoordigd zijn in de trajectwerking.

Allochtonen blijven ondervertegenwoordigd in de beroepsopleidingen van de VDAB. Specifieke maatregelen voor specifieke doelgroepen blijven dus nodig. Ik denk hierbij aan het fiscaal rugzakje voor de oudere werknemers of aan de anonieme sollicitatieprocedure.

Bij dit laatste wil de sp-a-fractie overigens blijven hameren op de voorbeeldrol van de overheid. De overheid moet zelf als werkgever het goede voorbeeld geven. Een evenredige arbeidsparticipatie en de erkenning van elders verworven competenties zijn daarbij belangrijk.

De beleidsnota benadrukt terecht de rol van de sociale partners bij de creatie van stageplaatsen in het kader van alternerend werken en leren. Deeltijds leren moet evolueren naar een voltijdse inschakelingsplicht. Hierin draagt het bedrijfsleven een belangrijk verantwoordelijkheid. De sociale partners moeten de kans krijgen om, via de SERV, duidelijke beroepsprofielen op te stellen. Dit veronderstelt dat er een goede overlegcultuur bestaat.

Aangezien de sp-a-fractie in deze beleidsnota een belangrijke aanzet vindt tot de opbouw van een dergelijke overlegcultuur, steunt zij deze beleidsnota dan ook ten volle. (*Applaus bij CD&V, VLD-Vivant en sp-a-spirit*)

De heer Jos Stassen: Vooreerst ben ik tevreden dat minister Vandenbroucke er niet van uitgaat dat meer en langer werken soelaas kan bieden voor de problemen op de arbeidsmarkt. Hij gaat er daarentegen vanuit dat er meer mensen aan het werk moeten worden gezet.

De in deze beleidsnota geponeerde omgevingsanalyse is een sterke analyse. Men kan zich echter afvragen of deze beleidsnota wel een antwoord biedt op de problemen die met deze analyse naar boven kwamen.

Laat het tweede en derde deel van de beleidsnota geen blinde vlekken open? Vooreerst zijn er de maatregelen die moeten voorkomen dat een arbeidsmarkt ontoegankelijk blijft voor een aantal groepen. Al jaren kan men immers voorspellen welke groepen moeilijk werk zullen vinden. Het is goed dat minister Vandenbroucke dit probleem wil aanpakken. Op welke manier wil hij dit doen? Op welke manier zal de VDAB hier het hoofd aan bieden?

De achterstelling van de allochtonen op de arbeidsmarkt blijft hemelroterend. Iedereen is het hier over eens. Zijn de door minister Vandenbroucke voorgestelde maatregelen echter geen herhaling van maatregelen die geen of weinig effect hebben geresorteed? Dringen er zich geen bindende afspraken met werkgevers en de overheid op over de tewerkstelling van allochtonen?

De beleidsnota zegt evenmin iets over de jongeren. De jeugdwerkloosheid is gestegen. Jongeren vinden steeds moeilijker toegang tot de reguliere arbeidsmarkt. Kan de minister, in samenspraak met zijn federale collega, geen specifieke maatregelen nemen zodat zowel de laaggeschoolde als de hoger geschoolde jongeren een betere kans op de arbeidsmarkt maken?

De beleidsnota laat ook een blinde vlek open over de combinatie van arbeid en gezin. Weliswaar zijn er een aantal maatregelen genomen om de combinatie van arbeid en gezin mogelijk te maken. Maar de afbouw van de aanmoedigingspremies is geen goed signaal.

Het handvest van de rechten van de werkende werd omgezet in een decreet. Hoever staat het met de uitvoering daarvan?

Minister Frank Vandenbroucke: Meerderheid en oppositie zijn het erover eens dat werkgelegenheid een zeer grote uitdaging blijft. Het is aangewezen om deze uitdaging in al haar scherpste te formuleren. Dit was dan ook het doel van deze beleidsnota. Maatregelen dringen zich immers op.

De leden van de meerderheidspartijen ondersteunen de in deze beleidsnota vervatte analyse en heroriëntatie van het beleid.

Ik ben het eens met de stelling van de heer Van den Heuvel. We hebben inderdaad geen tijd te verliezen. De maatregelen van het Vlaamse werkgelegenheidsprogramma moeten zo spoedig mogelijk geïmplementeerd worden.

Mevrouw de Ridder heeft het bij het rechte eind wanneer ze poneert dat we nieuwe beleidsinstrumenten moeten durven gebruiken. Tussen de VLD en sp-a-fractie bestaat er geen meningsverschil meer over de rol die de VDAB binnen het bestaande decreet te spelen heeft. De pragmatische afweging heeft het gehaald: er komt geen nieuw decreet, maar er wordt wel een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de rol van de VDAB als actor en als regisseur.

Ook voor de tendering kan de overheid een voorbeeldfunctie uitoefenen. De private sector moet hierbij op een volwaardige en voldoende transparante manier betrokken worden.

Men beseft dat er tegelijkertijd een algemeen arbeidsmarktbeleid moet worden gevoerd en meer specifieke maatregelen voor doelgroepen moeten worden genomen. De moeilijkheden die ouderen, allochtonen en mensen met een handicap ondervinden op de arbeidsmarkt zijn eigenlijk allemaal symptomen van dezelfde ziekte. De deuren blijven gesloten voor al degenen die niet beantwoorden aan het schoonheidsideaal van de hoogproductieve, hooggeschoolde werknemer. Eigenlijk verwijst dit allemaal naar dezelfde problematiek van een arbeidsmarkt die te weinig mobiel en flexibel is en waarin arbeid te duur is.

We moeten een horizontaal beleid voeren dat de algemene kenmerken van de arbeidsmarkt wijzigt. Daarnaast zijn een aantal specifieke maatregelen nodig gericht op welbepaalde doelgroepen.

We beschikken over een aantal instrumenten die we breder zullen moeten inzetten. Ik wist niet dat minister Van Brempt en ikzelf anders denken over dienstencheques voor kinderopvang. Er is een heel nuchtere reden waarom we dat systeem niet hebben ingevoerd: er is geen geld voor. Daarnaast vind ik dat we ons moeten afvragen welke de beste manier is om voor aanvullende flexibele kinderopvang te zorgen. Ik denk niet dat we de dienstencheques voor poetshulp zomaar als model kunnen gebruiken. Wie poetst, kan maar één huis tegelijk poetsen. Wie op kinderen past, kan wel op meerdere kinderen tegelijk passen. Ik ben geen tegenstander van nieuwe vormen van kinderopvang, maar vraag me af of dienstencheques geen te dure oplossing zijn. Binnen de Vlaamse Regering is afgesproken dat minister Van Brempt en minister Vervotte naar een gepast alternatief zoeken om individuele consumenten flexibele kinderopvang aan te bieden.

Vlaanderen kan de dienstencheques nog gebruiken voor andere initiatieven, maar moet er in de eerste plaats voor zorgen dat het huidige systeem van dienstencheques goed draait. Op anderhalf jaar zijn we erin geslaagd ongeveer 12.000 mensen in te schakelen in het systeem. We merken wel enkele kinderziektes in de opleiding, toeleiding en screening.

Ik denk niet dat we het samenwerkingsakkoord van 2004 met de federale overheid en de andere gewesten op dit ogenblik al moeten aanpassen. Dit akkoord is het eerste sedert het werkgelegenheidsbeleid werd gesplitst. Het maakt een activerende aanpak mogelijk en regelt het samenspel tussen de verschillende niveaus.

Er zijn een aantal problemen met de toepassing van dit akkoord. De verhouding tussen gewestelijke en federale acties moet in alle gewesten gelijksoortig zijn. Ik zal daar geen grote verklaringen over afleggen. Federaal minister van Arbeid Freya Van den Bossche roept daarover deze namiddag een interministeriële conferentie samen. Omdat dit akkoord een stap voorwaarts is, moeten we het proberen uit te voeren.

Ik zal later terugkomen op de vraag van de heer Stassen over het Charter van de werkzoekende.

Ik vind net zoals de heer Stassen dat we sterkere afspraken moeten maken over de allochtonen. Ik pleit niet voor quota: de meest geschikte kandidaat is de ideale kandidaat, niet de wettelijk verplichte kandidaat. Toch moeten de Vlaamse instrumenten, namelijk de convenants strikter worden. We evalueren de resultaten van sectorconvenants nog onvoldoende. De resultaten zijn vaak niet meetbaar en het ontbreekt ons aan een traditie en instrumenten. Voortaan zullen de doelstellingen van de sectorconvenants strenger en duidelijker geformuleerd worden. De resultaten zullen ook strenger geëvalueerd worden. Het Vlaams werkgelegenheidsakkoord biedt ons deze kans. In plaats van quota voor allochtonen, krijgen we duidelijke en verifieerbare doelstellingen.

Ik ben het niet helemaal eens met de kritische opmerkingen van de heer Stassen over de jongeren. Er is een duidelijk verschil tussen hooggeschoolde en laaggeschoolde jongeren. Ook hooggeschoolde jongeren zijn het slachtoffer van laagconjunctuur. Zij moeten echter op een andere manier begeleid worden dan de laaggeschoolde jongeren. De VDAB maakt dat onderscheid.

Is het beleid zoals voorgesteld in het tweede deel een antwoord op de analyse in het eerste deel? Het zal altijd onvoldoende zijn want de uitdagingen, die we samen met de andere overheden moeten aanpakken, zijn groot.

De eerste spreker merkte op dat we alleen kunnen streven naar goede samenwerking omdat nogal wat bevoegdheden in federale handen zijn. Dat zal niet veranderen. Zelfs niet als Vlaanderen bijkomende bevoegdheden krijgt. Daarom streef ik nu al naar een goed samenspel. Wij vragen de overheid maatregelen te nemen. De federale overheid vraagt ons maatregelen te nemen. Daarom is het belangrijk dat we binnenkort een samenwerkingsakkoord afsluiten met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De steun voor mijn algemene analyse is groot. Ik hoop op evenveel steun voor een doortastende aanpak. (*Applaus*)

De voorzitter: De bespreking is gesloten.

Wij zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede moties houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen. (*Instemming*)

– *De vergadering wordt gesloten om 13.16 uur.*

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Anne Marie Hoebeke, Marleen Van den Eynde, Greet Van Linter: gezondheidsredenen;

Karim Van Overmeire: buitenslands;

Johan Sauwens, Herman Reynders, Paul Wille: ambtsverplichtingen.